

רשומות

קובץ התקנות

11 באוגוסט 2024

11409

ז' באב התשפ"ד

עמוד

תקנות הטיס (הפעלת טיסה), התשפ"ד-2024 3216

תקנות הטיס (הפעלת טיסין), התשפ"ד-2024

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 87, 88(א), 89, 92(ג), 93 ו-168 לחוק הטיס, התשע"א-2011' (להלן – החוק), לפי הצעת רשות התעופה האזרחית, בהתייעצות עם שר התרבות והספורט, לעניין פרק ג' בהסכמת שר הביטחון, לעניין תקנה 43(ג)(1)ה) בהסכמת שר האוצר לפי סעיף 168(א)(4) לחוק ובאישורו לפי סעיף 39 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985², לעניין תקנה 42 לפי סעיף 24 לחוק עקרונות האסדרה, התשפ"ב-2021³ (להלן – חוק עקרונות האסדרה), ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, אני מתקינה תקנות אלה:

פרק א': הגדרות

הגדרות

1. בתקנות אלה:

"אזור אסור לטיסה" – מרחב אווירי בעל מימדים מוגדרים, כפי שפורסם בפמ"ת או בנוטאם, בו טיסת כלי טיס אסורה;

"אזור מאוכלס" – מתחם בשטח יישוב, המשמש בעיקר למגורים, לתעשייה, למסחר או לפנאי, לרבות מבנה המשמש את הציבור, אף אם אינו משמש למגורים, ובכלל זה מוסדות לימוד, בתי חולים וכיוצא באלה;

"אזור מוגבל לטיסה" – מרחב אווירי בעל מימדים מוגדרים, כפי שפורסם בפמ"ת או בנוטאם, בו טיסת כלי טיס מוגבלת בהתאם לתנאים המוגדרים שם;

"אזור מסוכן לטיסה" – מרחב אווירי בעל מימדים מוגדרים, כפי שפורסם בפמ"ת או בנוטאם, בו ייתכנו, בפרקי זמן מוגדרים, פעילויות מסוכנות לטיסת כלי טיס;

"אזור פיקוח" – כמשמעותו בתקנה 57 לתקנות ההפעלה;

"אזור פיקוח שדה" – כמשמעותו בתקנה 59 לתקנות ההפעלה;

"אזור שדה" – כמשמעותו בתקנה 60 לתקנות ההפעלה;

"בעלים רשום" – מי שנרשם בתעודת רישום בתור בעלים של טיסין;

"דמדומים" – דמדומי בוקר (morning civil twilight) או דמדומי ערב (evening civil twilight), כפי שפורסמו בפמ"ת;

"העתק" – לרבות העתק מקוון;

"הפעלת טיסין בחריגה" – הפעלת טיסין שלא לפי תקנה מהתקנות כמפורט בתקנה 35(ב) והפעלת טיסין גדול;

"טיסין" – כל אחד מאלה:

- (1) טיסין כמשמעותו בפסקה (6) להגדרה "כלי רחיפה" בחוק, שמסתו בהמראה, כולל כל דבר שהוא נושא וכל דבר שמחובר אליו, קטנה מ-150 קילוגרם, וכן הרכיבים השונים המשויכים אליו, הנדרשים לשם הפעלה בטוחה שלו ובכלל זה עמדת השליטה, קישורי תקשורת ורכיבים המשמשים לשליטה בטיסין;
- (2) כלי או מיתקן, כאמור בפסקה (7) להגדרה "כלי רחיפה" בחוק, שביכולתו להיתמך באטמוספירה מתגובות האוויר שאינן תגובות האוויר במגעו עם פני כדור הארץ, לא ממונע נהוג רדיו שאינו מאויש, שמסתו בהמראה, כולל כל

¹ ס"ח התשע"א, עמ' 830.

² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"א, עמ' 130.

³ ס"ח התשפ"ב, עמ' 125.

דבר שהוא נושא וכל דבר שמחובר אליו, קטנה מ-150 קילוגרם, המשמש או המיועד לשמש למטרות פנאי או ספורט, וכן הרכיבים השונים המשוכים אליו, הנדרשים לשם הפעלה בטוחה שלו ובכלל זה עמדת השליטה, קישורי תקשורת ורכיבים המשמשים לשליטה בכלי או במיתקן כאמור;

"טיסן גדול" – טיסן שמסתו בהמראה, כולל כל דבר שהוא נושא וכל דבר שמחובר אליו, גדולה מ-25 קילוגרם;

"טיסן זעיר" – טיסן שמסתו בהמראה, כולל כל דבר שהוא נושא וכל דבר שמחובר אליו, היא 250 גרם לכל היותר;

"יחידת נת"א" – לרבות יחידה צבאית המספקת שירותי ניהול תעבורה אווירית לתעופה האזרחית;

"לילה", "נוטאם (NOTAM)" ו"פמ"ת" – כהגדרתם בתקנות ההפעלה;

"מפגע בטיחות" – דבר או מצב שעלול לגרום או לתרום לאירוע בטיחותי כהגדרתו בסעיף 103 לחוק;

"משתתף ישיר" – אדם, ובכלל זה צופה, המשתתף בהפעלת טיסן, שהוא חיוני להפעלה הבטוחה של הטיסן וקיבל ממי שמפעיל את הטיסן מידע בנוגע לביצוע הפעלה בטוחה לפי תקנה 22(א);

"ספר העזר" – כמשמעותו בפרק ד';

"עדשות מתקנות" (corrective lenses) – משקפיים או עדשות מגע;

"עמדת שליטה" – ממשיק המשמש לשליטה בתוואי הטיסה של טיסן;

"צופה" – אדם שמסייע למי שמפעיל טיסן בשמירה על קשר עין ישיר עם הטיסן;

"קשר עין ישיר" – מצב שבו מי שמפעיל את הטיסן או הצופה, לפי העניין, רואה את הטיסן בעצמו, ובכלל זה בעזרתן של עדשות מתקנות, באופן רציף, במשך כל ההפעלה, באופן שמאפשר, בכל רגע נתון במהלך ההפעלה, את כל אלה:

(1) לקבוע ביחס לטיסן את כל אלה:

(א) מיקומו במרחב (location);

(ב) מצבו ביחס לאופק (attitude);

(ג) גובה הטיסה שלו (altitude);

(ד) כיוון הטיסה שלו (direction of flight);

(2) לצפות במרחב האווירי ולאתר תנועה אווירית או מפגעי בטיחות אחרים, קרקעיים או אוויריים;

(3) להבטיח כי הטיסן מופעל באופן שאין בו כדי לסכן חיים או רכוש של אחר;

"ראות טיסה" – המרחק האופקי הממוצע ממקום הימצאו של מי שמפעיל את הטיסן, שממנו ניתן לראות ולזהות (see and identify) את אלה, לפי העניין;

(1) ביום – עצם בולט לעין אף אם אינו מואר;

(2) בלילה – עצם בולט לעין מואר;

"רישיון הפעלת טיסנים" – רישיון הפעלת טיסנים שניתן לפי פרק ד';

"רישיון מטיס" – כהגדרתו בתקנות הפעלת מערכת כטב"ם קטן;

“רישיון מטיסן” – רישיון מטיסן שניתן לפי סימן א’ לפרק ב’;
“שטח הפעלה” – אתר שאינו שדה תעופה או מנחת שניתן רישיון להפעלתו לפי
סעיף 32 לחוק;

“תעודת רישום” – תעודת רישום לטיסן שניתנה לפי סימן ב’ לפרק ב’;
“תקנות ההפעלה” – תקנות הטיס (הפעלת כלי טיס וכללי טיסה), התשמ”ב-1981;
“תקנות הפעלת מערכת כטב”ם קטן” – תקנות הטיס (הפעלת מערכת כטב”ם קטן),
התשפ”ד-2024;⁵

“תקנות הרישום” – תקנות הטיס (רישום כלי טיס וסימונם), התשל”ד-1973;⁶
“תקנות הרישיונות” – תקנות הטיס (רישיונות לעובדי טיס), התשמ”א-1981;⁷
“תשתית” – כל אחד מאלה:

(1) אזור מאוכלס;

(2) כל אתר שפגיעת טיסן בו עלולה לסכן חיים או רכוש של אדם.

“תשתית צבאית” – כפי שפורסמה בפמ”ת.

פרק ב’: תנאים להפעלת טיסן

סימן א’: רישיון מטיסן

2. חובת רישוי ליחיד לא יפעיל אדם טיסן אלא אם כן מתקיים לגביו אחד מאלה:

(1) הוא בעל רישיון מטיסן תקף לפי תקנה 3 לתקנות הפעלת מערכת כטב”ם קטן ובעל
ידע תעופתי עדכני לפי תקנה 8 לאותן תקנות, ויש בידו את הרישיון או העתק ממנו,
שאותו יציג לפני מי שמוסמך לכך לפי כל דין, לפי דרישתו;
(2) הוא בעל רישיון מטיסן תקף לפי תקנה 3 ובעל ידע תעופתי עדכני לפי תקנה 8,
ויש בידו את הרישיון או העתק ממנו, שאותו יציג לפני מי שמוסמך לכך לפי כל דין,
לפי דרישתו;

(3) הוא מושגח כאמור בתקנה 18, ומפעיל את הטיסן בהתאם להוראות אותה תקנה.

3. תנאים למתן רישיון (א) המנהל רשאי לתת רישיון מטיסן להפעלת טיסן, למבקש שמתקיימים לגביו כל
מטיסן ולסירוב
לתיתו
אלה:

(1) מלאו לו 12 שנים;

(2) הוא קורא, מדבר ומבין את הלשון העברית או את הלשון האנגלית, וכן את
הלשון האנגלית הטכנית המקובלת בתעופה לעניין הפעלת טיסן;

(3) הוא בעל ידע מקצועי כנדרש להפעלה בטוחה של טיסן והוכיח זאת
באמצעות מעבר מבחן בידע תעופתי כמפורט בתקנה 5;

(4) הוא הגיש למנהל בקשה לקבלת רישיון מטיסן לפי תקנה 4.

(ב) המנהל רשאי לסרב לתת למבקש רישיון מטיסן רישיון כאמור, אף אם מתקיימים
לגביו התנאים לפי תקנת משנה (א), אם נוכח כי במבקש הרישיון מתקיים אחד מאלה:

⁴ ק”ת התשמ”ב, עמ’ 8.

⁵ ק”ת התשפ”ד, עמ’ 3192.

⁶ ק”ת התשל”ד, עמ’ 312.

⁷ ק”ת התשמ”א, עמ’ 510.

- (1) הוא מסר לו מידע כוזב או מידע שגוי בעניין בקשתו לקבל רישיון מטיסן;
 (2) הוא עלול להפעיל טיסן בנסיבות שעלולות לסכן חיים או רכוש של אחר, ובכלל זה בשל כך שהוא עשה אחד מאלה:
 (א) הפר הוראות לפי החוק;

(ב) הפגין חוסר מיומנות, כישורים לקויים או ידע מקצועי חסר בהפעלת כלי טיס או כלי רחיפה.

(ג) הודעה על החלטת המנהל לסרב לתת למבקש רישיון מטיסן רישיון כאמור, לפי תקנת משנה (ב), תימסר בכתב למבקש; החליט המנהל לסרב לתת למבקש רישיון מטיסן, יפרט בהחלטתו את הטעמים לכך ויורה על משך הזמן שבו לא יידרש לבקשה חדשה של מבקש הרישיון, בהתאם לעילה שבבסיס סירובו ונסיבותיה, ובלבד שמשך הזמן כאמור לא יעלה על שנה מיום הגשת הבקשה כאמור בתקנה 4.

4. מבקש רישיון מטיסן יגיש למנהל בקשה לרישיון מטיסן באופן מקוון; בקשה כאמור תכלול את שמו המלא של המבקש ומספר הזהות שלו, ואם אין לו מספר זהות – מספר הדרכון שלו והמדינה שבה הוצא הדרכון, ואת כתובת הדואר האלקטרוני שתשמש אותו לקבלת מידע מהמנהל לעניין זה.

5. (א) מבחן בידע תעופתי יערך באופן מקוון, ויכלול את תחומי הידע האלה:
 (1) דיני התעופה האזרחית וההוראות לפי החוק שעניינם הפעלת טיסן, ובכלל זה –

(א) מרחב הפיקוח התעופתי של ישראל;

(ב) דרישות לעניין הפעלת טיסן ומגבלות על הפעלתו;

(ג) הוראות התעבורה האווירית החלות לגבי הפעלת טיסן;

(2) עקרונות מטאורולוגיה תעופתית בסיסית ויישומם;

(3) העמסה של טיסן;

(4) נוהלי בטיחות והליכי חירום, לרבות במקרה של תקלת תקשורת בטיסן או הרעת תנאי מזג אוויר;

(5) קביעת ביצועי טיסן;

(6) קבלת החלטות ושיפוט בתעופה;

(7) הפעלה בשדה תעופה, מנחת או שטח הפעלה או בקרבתם;

(8) נוהלי תחזוקה וביקורת לפני טיסה;

(9) הלשון האנגלית הטכנית המקובלת בתעופה לעניין הפעלת טיסן.

(ב) המבקש להיבחן במבחן בידע תעופתי, יזהה עצמו באופן מקוון.

(ג) המנהל יקים מבחנים בידע תעופתי ומבחנים חוזרים בידע תעופתי כאמור בתקנה 6 באופן ובמועדים שיורה עליהם; הוראות המנהל כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות.

(ד) ציון המעבר במבחן בידע תעופתי יהיה כפי שיפרסם המנהל באתר האינטרנט של הרשות לגבי אותו מבחן.

(ה) המנהל יודיע לנבחן במבחן בידע תעופתי את תוצאת המבחן כאמור בתוך 7 ימים ממועד המבחן.

- עיון במבחן, השגה על תוצאות מבחן ומבחן חוזר
6. (א) נבחן רשאי –
- (1) לעיין במבחן בידע תעופתי שבו נבחן; עיון כאמור ייעשה במשרדי הרשות במועד שהורה עליו המנהל לנבחן;
 - (2) להשיג לפני המנהל, באופן מקוון, על תוצאת מבחן בידע תעופתי שבו נבחן, בתוך 7 ימים מיום שנודעה לו תוצאת המבחן כאמור בתקנה 5(ה).
- (ב) מי שנכשל במבחן בידע תעופתי רשאי להיבחן שוב במבחן בידע תעופתי (בתקנות אלה – מבחן חוזר). והוראות תקנות 5 ו-7 ותקנת משנה (א) יחולו, בשינויים המחויבים, על המבחן החוזר.
7. העתקה או מעשה מרמה אחר
- נמצא אדם מעתיק במבחן בידע תעופתי, מתחזה לאחר או שאחר התחזה לו בעת מבחן כאמור, מאפשר לאחר להעתיק ממנו, או עושה מעשה מרמה אחר במבחן כאמור, רשאי המנהל, לאחר שנתן לו הזדמנות להשמיע את טענותיו, לפסול את המבחן, ולפסלו מלגשת למבחן בידע תעופתי לפי תקנות אלה או לפי תקנות הפעלת מערכת כטב"ם קטן, או למבחן עיוני לפי תקנות הרישיונות, לפרק זמן כפי שיחליט, עד לתקופה של שנה מיום ביצוע המעשה.
8. ידע תעופתי עדכני
- לא יפעיל בעל רישיון מטיסן טיסן, אלא אם כן ידיעותיו בעניינים כמפורט בתקנה 5(א)(1), (4), (7) ו-(8) עדכניות, ובכלל זה בכל הנוגע לשינויים שנערכו בדיני התעופה האזרחית ובהוראות לפי החוק שעניינם הפעלת טיסן.
- סימן ב': חובת רישום וסימון**
9. חובת רישום וסימון
- לא יפעיל אדם טיסן, למעט טיסן זעיר, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:
- (1) הטיסן רשום לפי סימן זה וקיימת לגביו תעודת רישום תקפה שנתן המנהל, כאמור בתקנה 13;
 - (2) הטיסן מסומן בסימנים לזיהוי, כמפורט בתעודת הרישום, ולפי סימן זה;
 - (3) יש בידו את תעודת הרישום כאמור בפסקה (1) או העתק ממנה, שאותם יציג לפני מי שמוסמך לכך לפי כל דין, לפי דרישתו.
10. בעלים רשום של טיסן, למעט טיסן זעיר –
- (1) יקבע את הסימנים שפורטו בתעודת הרישום לזיהוי הטיסן על משטח חיצוני של גוף הטיסן, כך שיתקיימו בהם כל אלה:
 - (א) הם גלויים לעין וקריאים למי שאוחז בטיסן;
 - (ב) הם יישארו קבועים על גביו בכל הפעלה שלו, ולמשך כל אורכה;
 - (2) יבטיח כי הוראות פסקה (1) מתקיימות לגבי הסימנים שפורטו בתעודת הרישום לזיהוי הטיסן בכל עת.
11. תוקף הרישום
- אין ברישום טיסן לפי סימן זה משום הוכחת בעלות עליו.
12. בקשה לרישום
- (א) בעלים של טיסן, למעט טיסן זעיר, יגיש למנהל בקשה לרישום הטיסן (בפרק זה – המבקש) ויכלול בבקשתו את כל אלה:
 - (1) פרטים מזהים מלאים ומדויקים של המבקש, כמפורט להלן;
 - (א) מהותו: יחיד או תאגיד – ובכלל זה סוג התאגיד;
 - (ב) שמו המלא;

- (ג) לגבי יחיד – גילו ומספר הזהות שלו, ואם אין לו מספר זהות – מספר הדרכון שלו ושם המדינה שבה הונפק הדרכון;
(ד) לגבי תאגיד –

- (1) המספר המזהה שניתן לו לפי הדין שלפיו התאגד;
(2) פרטיו המזהים של מי שהוסמך מטעמו להגיש את הבקשה;
(ה) מענו של המבקש, ואם המבקש אינו יחיד – מענו של מי שהוסמך מטעמו להגיש את הבקשה;
(ו) כתובת הדואר האלקטרוני של המבקש, ואם המבקש אינו יחיד – כתובת הדואר האלקטרוני של מי שהוסמך מטעמו להגיש את הבקשה;
(2) פרטים מזהים מלאים ומדויקים לגבי הטיסן שרישומו מתבקש, כמפורט להלן:

- (א) פרטי יצרן הטיסן;
(ב) דגם הטיסן;
(ג) מסתו המרבית של הטיסן;
(ד) אחד מאלה –

- (1) אם הטיסן משדר מספר מזהה ייחודי שניתן לו בידי מי שייצר אותו – המספר המזהה כאמור;
(2) אם הטיסן לא משדר מספר מזהה כאמור בפסקת משנה (1) – המספר הסידורי (serial number) שניתן לו בידי היצרן, ואם לא ניתן לו מספר סידורי כאמור – המספר הסידורי של בקר הטיסה (flight controller) שלו, ואם לא ניתן לו מספר סידורי כאמור – המספר הסידורי של אחד ממנועיו.

- (ב) נוכח המנהל כי המידע שמסר המבקש לפי תקנת משנה (א)(1) או (2) לא מספיק לשם אימות זהותו של המבקש או לזיהוי מלא ומדויק של הטיסן, רשאי הוא לדרוש מהמבקש כל פרט זיהוי נוסף של המבקש לשם אימות זהותו וכל מידע אחר הנדרש לזיהוי מלא ומדויק של הטיסן, לפי העניין.
(ג) בקשה כאמור בתקנת משנה (א) תוגש למנהל באופן מקוון ותתייחס לטיסן מסוים אחד.

13. (א) הוגשה בקשה לרישום לפי תקנה 12 ומצא המנהל כי מתקיימים בה התנאים הנדרשים, ירשום את הטיסן על שם המבקש בפנקס שהוא מנהל לעניין זה, וייתן למבקש סימנים לזיהוי הטיסן ותעודת רישום מתאימה, ואולם לא ירשום המנהל טיסן על שמו של יחיד שטרם מלאו לו 12 שנים.

רישום, תעודת רישום ושינוי בפרטים

- (ב) תעודת הרישום תכלול פרטים מזהים לגבי הבעלים הרשום ולגבי הטיסן, את פירוט הסימנים שניתנו לזיהוי של הטיסן ואת מועדי תחילת תוקפה ותום תוקפה, ותימסר למבקש בתוך 7 ימים מיום שהגיש את הבקשה כאמור בתקנת משנה (א), אלא אם כן נוכח המנהל כי נסיבות העניין מחייבות פרק זמן ארוך יותר, ובכלל זה דרישת מידע נוסף כאמור בתקנה 12(ב); נוכח המנהל כי נסיבות העניין מחייבות פרק זמן ארוך יותר כאמור, ימסור על כך הודעה למבקש.

(ג) תעודת רישום תהיה תקפה למשך ארבע שנים, אלא אם כן פקעה או בוטלה קודם לכן, ואולם בעלים רשום רשאי לבקש להאריך את תוקפה של תעודת הרישום לתקופות נוספות של ארבע שנים; בקשה כאמור להארכת תוקפה של תעודת הרישום תוגש בתוך שישה חודשים לפני תום תוקפה, ותקנה 12 תחול עליה, בשינויים המחויבים; המנהל ימסור לבעלים הרשום את החלטתו בעניין הבקשה להארכת תוקפה של תעודת הרישום בתוך 7 ימים מיום הגשת הבקשה כאמור.

(ד) בעלים רשום יודיע למנהל באופן מקוון על כל שינוי או אירוע המפורט להלן, לא יאוחר מ־14 ימים מקרות השינוי או האירוע:

(1) שינוי שחל בפרט מהפרטים שמסר למנהל במסגרת הבקשה לרישום כאמור בתקנה 12;

(2) אירוע שבשלו תעודת הרישום פוקעת או שניתן לבטלה לפי תקנה 14(א);
סיפה ו־14(א), לפי העניין.

14. (א) תעודת רישום תפקע בהתקיים אחד מאלה: פקיעה וביטול של תעודת רישום

(1) הבעלים הרשום נפטר, ואם הבעלים הרשום הוא תאגיד – התאגיד פורק;

(2) הטיסן שלגביו ניתנה תעודת הרישום נמכר, נהרס, אבד, נגנב או עבר לשימוש קבוע בידי מי שאינו הבעלים הרשום.

(ב) המנהל רשאי לבטל תעודת רישום בהתקיים אחד מאלה:

(1) הבעלים הרשום ביקש את ביטולה;

(2) הבעלים הרשום נפטר, ואם הבעלים הרשום הוא תאגיד – התאגיד פורק;

(3) הוא נוכח, לאחר שנתן לבעלים הרשום הזדמנות לטעון את טענותיו לעניין זה או לפי הודעת הבעלים הרשום, לפי העניין, כי מתקיים אחד מאלה:

(א) עילה לפקיעת תעודת הרישום לפי תקנת משנה 2(א);

(ב) פרט מהפרטים שנמסרו לו בבקשה לרישום אינו נכון, או שהשתנה והבעלים הרשום לא הודיע על כך לפי תקנה 13(ד).

(ג) הודעה על החלטת המנהל לבטל תעודת רישום לפי תקנת משנה 3(ב) תימסר בכתב לבעלים הרשום.

(ד) החליט המנהל לבטל תעודת רישום לפי תקנת משנה 3(ב), ימחק המנהל את רישום הטיסן מהפנקס.

15. אדם רשאי להפעיל כטב"ם קטן שנרשם לפי תקנה 12 לתקנות הפעלת מערכת כטב"ם בתור טיסן הפעלת כטב"ם קטן וקימת לגביו תעודת רישום תקפה לפי התקנות האמורות, בתור טיסן אף בלי שירשום אותו לפי סימן זה, ויחולו לגביו לעניין זה ההוראות האלה:

(1) יראו את הכטב"ם הקטן כאילו נרשם בתור טיסן לפי סימן זה, ובכלל זה יראו את תעודת הרישום שניתנה לגביו לפי תקנה 12 לתקנות הפעלת מערכת כטב"ם קטן, כאילו ניתנה לרישומו בתור טיסן לפי תקנות אלה;

(2) הוראות תקנות אלה יחולו לגביו ולגבי הפעלתו בעת שהוא מופעל בתור טיסן;

(3) יראו את מי שהוא הבעלים הרשום של הכטב"ם הקטן בתור הבעלים הרשום של הטיסן.

16. לעניין תקנות אלה, חזקה שטיסן הופעל בידי בעליו הרשום, אלא אם כן עורר הבעלים חזקה לעניין הפעלת טיסן הרשום ספק סביר לעניין זה.

17. (א) בעלים רשום של טיסן לא ירשה לאדם אחר להפעילו, אלא אם כן בדק ומצא, מתן רשות בידי הבעלים הרשום עובר להפעלתו, כי אותו אדם רשאי להפעילו לפי תקנות אלה.

(ב) נודע לבעלים רשום כי מי שמבקש את רשותו או קיבל את רשותו להפעיל טיסן שהוא בעליו, הפעיל או מפעיל אותו שלא לפי תקנות אלה, לא ירשה לאותו אדם להפעילו או להמשיך בהפעלתו.

פרק ג': כללים להפעלת טיסן

18. (א) בעלים רשום של טיסן רשאי להתיר למי שטרם מלאו לו 12 שנים (להלן – מושגח) להפעיל את הטיסן שהוא בעליו הרשום לפי תקנות אלה, אם ההפעלה נעשית תחת השגחתו של מי שמתקיימים לגביו, בעת הפעלת הטיסן, כל אלה:

(1) מלאו לו 16 שנים;

(2) הוא בעל רישיון כאמור בתקנה 2(1) או 2(2);

(3) אם מבוקש להפעיל את הטיסן בהפעלת טיסן בחריגה – הוא בעל רישיון הפעלת טיסנים, המתאים להפעלת הטיסן המבוקשת.

(ב) משיגח כאמור בתקנת משנה (א) –

(1) יבטיח כי הפעלת הטיסן נעשית לפי תקנות אלה, ויראו אותו לעניין זה בתור מי שמפעיל את הטיסן;

(2) יימצא בקרבת המושגח ולא יותר משני מטרים ממנו, כך שהוא יכול בכל רגע נתון ליטול באופן מיידי את השליטה הישירה בטיסן;

(3) יסרוק את המרחב האווירי שבו מופעל הטיסן, בסמוך לתחילת הפעלתו ובמהלכה, בחיפוש אחר מפגעים בטיחותיים, כגון כלי טיס, כלי רחיפה או מכשולים;

(4) יקיים קשר עין ישיר עם הטיסן, במהלך כל הפעלתו.

19. נוסף על האמור בתקנה 2, לא יפעיל אדם טיסן גדול אלא אם כן מתקיים אחד מאלה: הפעלת טיסן גדול

(1) הוא בעל רישיון הפעלת טיסנים, ולפיו מותר לו להפעיל טיסן גדול;

(2) בעל רישיון הפעלת טיסנים שלפי רישיונו מותר לו להפעיל טיסן גדול, הרשה לו להפעיל טיסן גדול במסגרת פעילותו ותחת אחריותו.

20. לא יפעיל אדם טיסן אלא אם כן הטיסן כשיר להפעלה בטוחה. כשירות טיסן להפעלה בטוחה

21. (א) לא יפעיל אדם טיסן, אלא אם כן בסמוך לפני תחילת הפעלתו, בדק את הטיסן, בין השאר לפי הוראות היצרן, אם ישנן, ומצא כי הוא כשיר להפעלה בטוחה; בדיקה כאמור תכלול, לכל הפחות, את כל אלה:

(1) שלמות ותקינות המבנה, המעטפת והמדחפים ובכלל זה כי אין בהם:

(א) סדקים או בקעים;

(ב) היפרדות של משטחים מודבקים או מוצמדים;

(ג) רכיבים חסרים או רופפים;

(2) שלמות ותקינות מערכת הכוח וההנעה, ובכלל זה כי אין בה –

(א) נזילת דלק או עיוות של מארזי הסוללות, לפי העניין;

(ב) שינוי משמעותי בשאון פעולת המנועים;

(ג) לגבי מערכות הנעה על בסיס כוח חשמלי – ירידה בקיבולת מקור הכוח החשמלי שיש בה כדי לפגוע באפשרות לבצע הפעלה בטוחה;

(3) שלמות מערכת החשמל, ובכלל זה קיום בעירה חשמלית או קשת חשמלית (arcing);

(4) שלמות עמדת השליטה, קישורי תקשורת ורכיבים המשמשים לשליטה בטיסן, ובכלל זה בדיקה שהוראות שנשלחות מעמדת השליטה נקלטות בשלמותן ומיושמות באופן מדויק ומיידי בטיסן.

(ב) מצא מי שמפעיל טיסן, במהלך הפעלתו, כי הטיסן אינו כשיר עוד להפעלה בטוחה, יפסיק את הפעלתו.

22. (א) לא יפעיל אדם טיסן אלא אם כן, בסמוך לפני תחילת ההפעלה, הוא עשה את כל אלה:

פעולות נדרשות לפני הפעלה

(1) בדק את סביבת ההפעלה, תוך שקילת הסיכון לאדם, לרכוש ולתשתית בסביבת ההפעלה, על פני השטח ובמרחב האווירי המיועד להפעלה, במטרה להבטיח את היכולת להפעיל את הטיסן בהפעלה בטוחה; הערכה של סביבת ההפעלה תכלול, לכל הפחות, את כל אלה:

(א) תנאי מזג האוויר הקיימים ותחזית מזג האוויר, בסביבת ההפעלה;

(ב) מידע על אודות המרחב האווירי המיועד להפעלה, ובכלל זה נתיבי טיסה, אזורי אימון, וכן מגבלות או תנאים שנקבעו לגבי המרחב האמור או לגבי שימוש בו, ובכלל זה כפי שפורסם בפמ"ת או בנוטאם;

(ג) מיקום אדם, רכוש ותשתית על פני השטח והימצאות כלי טיס או כלי רכיפה במרחב האווירי המיועד להפעלה;

(ד) מפגעי בטיחות אוויריים וקרקעיים, ובכלל זה מכשולים, תשתית וכל דבר שיכול להפריע להפעלה בטוחה;

(2) הביא לידיעת כל מי שמשתתף בהפעלת הטיסן, וחיוני להפעלתו הבטוחה, מידע הנוגע לביצוע הפעלה בטוחה, ובכלל זה מידע הנוגע לסביבת ההפעלה, תנאים להפעלה, נהלים לעניין חירום, נהלים לעניין התמודדות עם מקרים בלתי צפויים וחלוקת תפקידים ואחריות לגבי ההפעלה;

(3) הבטיח שהתקיימו כל אלה:

(א) יש הספק (power) זמין במידה מספקת להפעלת הטיסן למשך זמן ההפעלה הצפוי;

(ב) כל מטען שמחובר לטיסן או נישא על ידיו, מאובטח לגוף הטיסן ואינו פוגע ביכולת לשלוט בו או באפשרות לבצע הפעלה בטוחה.

(ב) במילוי חובותיו לפי תקנת משנה (א) יביא בחשבון מפעיל הטיסן את הוראות יצרן הטיסן, אם ישנן.

23. (א) לא יפעיל אדם טיסן ולא ישים אדם בתור משתתף ישיר, אם הוא במצב גופני או נפשי שעלול לפגוע בהפעלתו הבטוחה.
- (ב) לא יפעיל אדם טיסן ולא ישים בתפקיד צופה כשהוא שותף משקה משכר, כשהוא נתון תחת השפעת אלכוהול או כאשר מצוי בגופו סם מסוכן או תוצר חילוף חומרים של סם מסוכן.
24. (א) לא יפעיל אדם טיסן באופן העלול לגרום סכנה לחיי אדם או לרכוש, ובכלל זה לא יפעילו בניגוד לתקנות אלה.
- (ב) לא ישליך אדם חפץ מטיסן ולא ירסס אדם חומר מטיסן.
- (ג) נוכח אדם כי קיים אתר שבו מסייעים כלי טיס שמפעילים משטרת ישראל, משמר הכנסת, צבא ההגנה לישראל, שירות בתי הסוהר או גוף הצלה, לטיפול באירוע, ובכלל זה אירוע כבאות והצלה או תאונת דרכים, לא יפעיל את הטיסן במרחק הקטן מ-5 ק"מ מאותו אתר, ולגבי כלי טיס שמפעיל משמר הכנסת או שירות בתי הסוהר – במרחק הקטן מ-1 ק"מ מאותו אתר, בלא אישור משטרת ישראל, משמר הכנסת, צבא ההגנה לישראל, שירות בתי הסוהר או גוף הצלה, לפי העניין.
- (ד) בתקנה זו –
- "אירוע כבאות והצלה" – כהגדרתו בחוק הרשות הארצית לכבאות והצלה, התשע"ב-2012⁸;
- "גוף הצלה" – כמפורט בפסקאות (1), (2) ו-(5) להגדרה "גוף הצלה" בסעיף 90א לפקודת המשטרה [נוסח חדש], התשל"א-1971⁹.
25. לא יפעיל אדם טיסן מכל אחד מאלה:
- (1) מכלי טיס או כלי רחיפה מאוישים בתנועה;
- (2) מכלי רכב בתנועה או מכלי שיט בתנועה, בין שהם ממונעים ובין שאינם ממונעים, אלא אם כן הטיסן מופעל מעל אזור שאינו אזור מאוכלס.
26. (א) לא יפעיל אדם טיסן בלילה.
- (ב) לא יפעיל אדם טיסן בזמן דמדומים, אלא אם כן לטיסן תאורות מהבהבות דולקות, שהבהובן נראה למרחק של 5 קילומטרים לפחות מהטיסן והמושכות את תשומת הלב לטיסן, והוא מקיים קשר עין ישיר, כך שהוא רואה את התאורות האמורות במשך ההפעלה.
- (ג) בכפוף לאמור בתקנת משנה (ב), מי שמפעיל טיסן רשאי להפחית את עוצמת התאורות, אם נוכח כי הדבר מתחייב מתנאי ההפעלה לשם שמירה על בטיחות הטיסה.
- (ד) על אף האמור בתקנת משנה (א), בעל רישיון כאמור בתקנה 2(1) רשאי להפעיל טיסן בלילה; על מי שמפעיל טיסן בלילה ועל הפעלת טיסן בלילה יחולו תקנות 26(ג) עד 28 לתקנות הפעלת מערכת כטב"ם קטן, בשינויים המחויבים, ובשינויים אלה:
- (1) במקום "כטב"ם קטן" ו"מערכת כטב"ם קטן" ייקרא "טיסן";
- (2) במקום "תצפיתן" ייקרא "צופה";

⁸ ס"ח התשע"ב, עמ' 702.

⁹ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 17, עמ' 390.

- (3) במקום "מטיס-מפקד" ייקרא "מי שמפעיל את הטיסן";
- (4) הטיסן מופעל בגובה שאינו עולה על 50 מטרים מעל פני השטח.
- (ה) בתקנה זו –
- "תאורות" – אורות למניעת התנגשות (anti-collision lights), בצבע אדום או לבן, המקובעות על גבי הטיסן.
27. לא יפעיל אדם טיסן אלא אם כן, במשך כל ההפעלה, הוא, או, כאשר הטיסן מופעל בסיוע צופה – הצופה, מקיים קשר עין ישיר עם הטיסן.
28. (א) לא יפעיל אדם טיסן בסיוע צופה אלא אם כן לצופה מלאו 16 שנים, ובמשך כל ההפעלה כאמור, בו ובצופה מתקיימים כל אלה:
- (1) הם ממוקמים בסמוך זה לזה, כך שלשניהם אותו שדה ראייה ביחס לטיסן וביחס לסביבה שבה הוא מופעל;
- (2) הם מקיימים תקשורת מתמשכת ויעילה ביניהם, לצורך הבטחת בטיחות ההפעלה;
- (3) הם מתאמים ביניהם את ביצוע הפעולות האלה באופן מתמשך:
- (א) סריקת המרחב האווירי שבו מופעל הטיסן בחיפוש אחר מפגעי בטיחות, כגון כלי טיס, כלי רחיפה או מכשולים;
- (ב) קיום קשר עין ישיר עם הטיסן.
- (ב) לא יתיר מי שמפעיל טיסן בסיוע צופה את הפעלת הטיסן כאמור, אלא אם כן הצופה מקיים קשר עין ישיר עם הטיסן; נוכח מי שמפעיל את הטיסן כי הצופה לא מקיים קשר עין ישיר עם הטיסן – יפסיק את ההפעלה.
29. לא יפעיל אדם יותר מטיסן אחד בו־זמנית, לא ישמש אדם בתור צופה לפי תקנה 28 לגבי יותר מטיסן אחד בו־זמנית, ולא יפעיל אדם טיסן בעת שהוא משמש בתור צופה לגבי טיסן אחר.
30. לא יפעיל אדם טיסן הנושא חומר מסוכן.
31. (א) לא יפעיל אדם טיסן בקרבה לכלי טיס או לכלי רחיפה אחר, אם יש בקרבה כאמור כדי ליצור סיכון להתנגשות בין הטיסן לבין כלי הטיס או כלי הרחיפה האחר.
- (ב) מי שמפעיל טיסן ייתן זכות קדימה לכל כלי טיס מאויש ולכל כלי רחיפה מאויש, ובכלל זה יפנה את המרחב האווירי סביב כלי הטיס או כלי הרחיפה שלו ניתנת זכות קדימה, ויימנע ממעבר מעל, מתחת או לפני כלי הטיס או כלי הרחיפה כאמור, אלא אם כן הדבר יכול להיעשות באופן המאפשר הפעלה בטוחה.
- (ג) נוכח אדם כי הוא מפעיל טיסן בקרבה לכלי טיס או לכלי רחיפה אחר שיש בה כדי ליצור סיכון להתנגשות ביניהם, ינחית את הטיסן מיידית, ולא יחדש את הפעלתו אלא אם כן מתקיימים כל אלה:
- (1) כלי הטיס או כלי הרחיפה האחר עזב את המרחב האווירי המיועד להפעלה;
- (2) הוא ווידא כי ניתן לחדש את הפעלה באופן המאפשר הפעלה בטוחה, ובכלל זה –

(א) הוא בדק את המידע הנוגע למרחב האווירי המיועד להפעלה כפי שהוא מפורסם בפמ"ת ובנוטאם, ובכלל זה את קיומם ומיקומם של נתיבי טיסה ואזורי אימון, ומצא כי ניתן לחדש את ההפעלה כאמור נוכח מגבלות ותנאים שנקבעו לגבי המרחב האמור או לגבי שימוש בו;

(ב) הוא סקר את המרחב האווירי המיועד להפעלה, במטרה למנוע הישנות של קרבה לכלי טיס או לכלי רחיפה אחר שיש בה כדי ליצור סיכון להתנגשות ביניהם, ובכלל זה בחן את המרחב האווירי המיועד להפעלה, בראייה ובשמיעה, במטרה לעמוד על הימצאות כלי טיס או כלי רחיפה אחר בסביבתו.

הפעלה מעל אדם
או תשתית

32. (א) לא יפעיל אדם טיסון אם מתקיים אחד מאלה:

(1) הטיסון מופעל מעל אדם, אלא אם כן אותו אדם משמש בתור משתתף ישיר בהפעלת אותו טיסון;

(2) המרחק בין הטיסון לבין אדם קטן מגובה הטיסה של הטיסון או מ־50 מטרים, לפי הגדול מביניהם, אלא אם כן אותו אדם משמש בתור משתתף ישיר בהפעלת אותו טיסון;

(3) הטיסון מופעל מעל כלי רכב בתנועה, בין שכלי הרכב ממונע ובין שאינו ממונע;

(4) הטיסון מוטס מעל תשתית, אלא אם כן התשתית היא בבעלותו או בחזקתו של מי שמפעיל את הטיסון או שהבעלים או המחזיק של התשתית הסכים לכך;

(5) המרחק בין הטיסון לבין תשתית קטן מ־150 מטרים, אלא אם כן התשתית היא בבעלותו או בחזקתו של מי שמפעיל את הטיסון או שהבעלים או המחזיק של התשתית הסכים לכך.

(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי אדם להפעיל טיסון בנסיבות כאמור בה, ובלבד שמתקיימים כל אלה:

(1) מדובר בטיסון זעיר;

(2) אין בטיסון חלקים נעים גלויים שעלולים לגרום נזק לאדם או לרכוש במקרה של התנגשות;

(3) הוא מפעיל את הטיסון כך שבעת טיסתו הטיסון לא שווה מעל אדם בשטח פתוח או מעל כלי רכב בתנועה; לעניין זה, "שווה" – לרבות מרחף, טס באופן חוזר או במעגלים, מעל אדם בשטח פתוח או מעל כלי הרכב, לפי העניין, ולגבי אדם בשטח פתוח – למעט מעבר קצר זמן וחד־פעמי מעליו, כאשר המעבר נועד לצורך טיסה מנקודה לנקודה.

הפעלה בניגוד
להוראות תעבורה
אווירית

33. לא יפעיל אדם טיסון בניגוד להוראות תעבורה אווירית, ובכלל זה לא יפעילו באחד מאלה:

(1) באזור אסור לטיסה או באזור מסוכן לטיסה – אלא אם כן אישר המנהל את ההפעלה המבוקשת;

(2) באזור מוגבל לטיסה – אלא לפי התנאים והמגבלות שנקבעו לגבי אותו אזור או באישור הגורם השולט באותו אזור, הגורם המשתמש באותו אזור ויחידת הנת"א המתאימה, כפי שפורסם בפמ"ת או בנוטאם;

(3) בניגוד לנוטאם בדבר הגבלות על טיסה באזורים מסוימים, אלא לפי אותן הגבלות או באישור הגורם השולט באותו אזור, הגורם המשתמש באותו אזור ויחידת הנת"א המתאימה, כפי שפורסם בנוטאם.

הפעלה במרחבים אוויריים מסוימים ובקרב שדה תעופה, מנחת או שטח הפעלה

34. (א) לא יפעיל אדם טיסן באחד מאלה:

- (1) באזור פיקוח, באזור פיקוח שדה או באזור שדה;
 - (2) בתחום שהמרחק בין גבולותיו לבין כל נקודה על מסלול שדה תעופה או מסלול מנחת קטן מ-2 קילומטרים, או אם נקבע בפמ"ת מרחק גדול יותר לגבי שדה תעופה או מנחת מסוים – מהמרחק כאמור בפמ"ת;
 - (3) בתחום שהמרחק בין גבולותיו לבין כל נקודה על מסלול תשתית צבאית קטן מ-3 קילומטרים;
 - (4) ביום, במרחק קטן מ-500 מטרים מתחום אזור אימונים שלפי הפמ"ת מיועד למטוס זעיר; לעניין זה, "מטוס זעיר" – כהגדרתו בתקנות ההפעלה.
- (ב) על אף האמור בתקנת משנה (א), רשאי אדם להפעיל טיסן באזור, בתחום או במרחק בניגוד לאמור בה, אם מתקיים אחד מאלה:
- (1) הפעלת הטיסן אושרה מראש בידי יחידת הנת"א המתאימה או בידי מי שנקבע לכך בפמ"ת לגבי אותו אזור או תחום, לפי העניין, ולגבי מנחת – הוא גם הודיע על כך למפעיל המנחת;
 - (2) נקבע בפמ"ת אחרת לגבי אותו אזור או תחום, לפי העניין, ובלבד שהוא פועל לפי הקבוע בפמ"ת.

מגבלות כלליות על הפעלת טיסן

35. לא יפעיל אדם טיסן אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

- (1) המהירות ביחס לקרקע של הטיסן לא עולה על 87 קשר;
- (2) גובה הטיסה של הטיסן לא עולה על 50 מטרים מעל פני השטח, אלא אם כן נקבע אחרת בפמ"ת לגבי המרחב האווירי שבו הוא מבקש להפעיל את הטיסן כאמור;
- (3) המרחק בין מי שמפעיל את הגאי הטיסן לבין הטיסן קטן מ-500 מטרים;
- (4) מתקיימת ראות טיסה של 3 ק"מ לפחות;
- (5) בין הטיסן לבין ענן נשמר מרחק מזערי של 150 מטרים מתחת לענן;
- (6) ביכולתו, באופן מיידי, להפעיל בעצמו את הטיסן.

פרק ד': רישיון הפעלת טיסנים

רישיון הפעלת טיסנים

36. (א) המנהל רשאי להרשות לאדם, באמצעות רישיון הפעלת טיסנים, להפעיל טיסן בהפעלת טיסן בחריגה, אם שוכנע לפי בקשתו כאמור בתקנה 37, כי הפעלת הטיסן בחריגה יכולה להיעשות באופן המאפשר הפעלה בטוחה.
- (ב) המנהל רשאי להרשות הפעלת טיסן בחריגה לגבי כל אחד מאלה:

(1) אחת מהתקנות האלה:

- (א) תקנה 24(ב);
- (ב) תקנה 26;
- (ג) תקנה 27;
- (ד) תקנה 29;

(ה) תקנה 32;

(ו) תקנה 35;

(2) הפעלת טיסן גדול.

(ג) המנהל רשאי להרשות לבעל רישיון הפעלת טיסנים להתיר לאחר, שהוא יחיד, להפעיל טיסן בהפעלת טיסן בחריגה, במסגרת פעילותו ותחת אחריותו, לפי הוראות פרק זה.

(ד) החליט המנהל לפי בקשה לרישיון הפעלת טיסנים שהוגשה לו לפי תקנה 37, להרשות לאדם להפעיל טיסן בהפעלת טיסן בחריגה, יפעל כמפורט להלן:

(1) ייתן למי שהגיש את הבקשה רישיון הפעלת טיסנים שיכלול את פרטי בעל הרישיון, פרטי הפעלת הטיסן בחריגה שהרשה, התקנה שלגביה ניתנה ההרשאה להפעלת טיסן בחריגה, תנאים ומגבלות שעליהם הורה כתנאי למתן הרישיון, ואת ספר העזר שאישר לבעל הרישיון;

(2) יפרסם את רישיון הפעלת הטיסנים, למעט ספר העזר, באתר האינטרנט של הרשות;

(3) ימסור העתק של רישיון הפעלת הטיסנים למי שמפקד חיל האוויר הסמיך לכך (להלן – נציג חיל האוויר), ורשאי הוא להעביר לנציג חיל האוויר, לפי בקשתו, פרטים נוספים הנוגעים לבקשה שבעקבותיה ניתן רישיון הפעלת הטיסנים האמור, הדרושים לו לשם הבטחת בטיחות הפעלתם של כלי טיס צבאיים.

(ה) החליט המנהל לסרב לבקשה לרישיון הפעלת טיסנים שהוגשה לו לפי תקנה 37, ימסור למבקש את החלטתו המנומקת בכתב.

37. המבקש להפעיל טיסן בהפעלת טיסן בחריגה יגיש למנהל בקשה לרישיון הפעלת טיסנים באופן מקוון, ויצרף לה, להנחת דעתו של המנהל, את כל אלה, אם הם ישימים לבקשתו:

(1) פרטים מלאים ומדויקים לגבי זהותו; הוראות תקנה 12(א) ו-1(ב) יחולו לעניין זה, בשינויים המחויבים;

(2) טיוטת ספר עזר, שיכלול מידע לעניין ההפעלה המבוקשת וכן הוראות לעניין הפעלה בטוחה של הטיסנים שהוא מבקש להפעיל בהפעלת טיסן בחריגה, בעניינים אלה;

(א) מידע לגבי כל אתר שבו הוא מבקש להפעיל טיסן בהפעלת טיסן בחריגה, שיכלול את כל המפורט להלן:

(1) תיאור האתר וסביבתו, ומיקומו הגיאוגרפי;

(2) שרטוט מפורט של האתר ושל סביבתו; שרטוט כאמור יכלול גם התייחסות לאופן ההפרדה בין המתחם שבו הוא מבקש להפעיל טיסן לבין המתחם שבו יימצא מי שאינו משמש בתור משתתף ישיר ולמרחק שיש לשמור ממי שאינו משמש בתור משתתף ישיר, באוויר ועל פני הקרקע;

(ב) ציון פרטיו של יחיד שימונה בידי בעל הרישיון כאמור ויהיה אמון על הפעלת טיסן בחריגה לפי רישיון הפעלת הטיסנים המבוקש, ובכלל זה על בטיחות הפעלת הטיסן באתר (להלן – ממונה בטיחות באתר);

(ג) אופן יישום תקנה 39, ובכלל זה הפעלת טיסן בידי אחר במסגרת פעילותו של המבקש ותחת אחריותו;

(ד) פרטי הפעלת הטיסן בחריגה שהוא מבקש, המפורטים להלן:

(1) מספר התקנה שלגביה הוא מבקש להפעיל טיסן בהפעלת טיסן בחריגה ופרטים בדבר האופן שבו הוא מבקש לקיים את הפעלת הטיסן בחריגה כאמור;

(2) מאפייני כל טיסן שהוא מבקש להפעיל בהפעלת טיסן בחריגה ובכלל זה המסה המרבית של הטיסן, מהירות טיסתו המרבית, מאפייני טיסתו, ובכלל זה מידע על היותו בעל כנף קבועה, בעל כנף סובבת, אחת או יותר, בעל שילוב של כנף קבועה וכנף סובבת או מאפיינים אחרים לעניין זה, ושיטת ההנעה של הטיסן, ובכלל זה אם הטיסן בעל מנוע חשמלי, מנוע בוכנה, מנוע סילוני, או מנוע או אופן הנעה אחר;

(3) ניהול סיכונים מפורט לגבי הפעלת הטיסן בחריגה המבוקשת, ובכלל זה האופן שבו תבוצע הפעלה בטוחה של הטיסן בעת הפעלת הטיסן בחריגה תוך התייחסות לסיכונים הכרוכים בהפעלה כאמור;

(3) כל פרט אחר הדרוש למנהל לשם בחינת בקשתו, כפי שהורה לו המנהל.

38. המנהל רשאי לקבוע ברישיון הפעלת טיסנים תנאים ומגבלות, אם הדבר נדרש לביצוע הפעלה בטוחה, ובכלל זה בעניינים אלה:

תנאים ומגבלות
ברישיון הפעלת
טיסנים

(1) מי שישמש בהפעלת טיסן בחריגה לפי רישיון הפעלת הטיסנים, ובכלל זה הגדרת תפקידים שבהם ישמשו אנשים בהפעלה לפי הרישיון כאמור וידע או מיומנות בהפעלה של טיסן שנדרשים לגבי כל תפקיד כאמור;

(2) הגבלת ההפעלה בזמן או במרחב;

(3) אופן הפעלת הטיסן כאשר מתבקשת הפעלת טיסן בחריגה לגבי יותר מתקנה אחת כמפורט בתקנה 36(ב) ברישיון.

39. (א) לא יפעיל בעל רישיון הפעלת טיסנים טיסן, ואם הרשה לו המנהל להתיר לאחר להפעיל טיסן לפי תקנה 36(ג) – לא יתיר לאחר להפעיל טיסן במסגרת פעילותו ותחת אחריותו, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

חובות בעל רישיון
הפעלת טיסנים

(1) הטיסן מופעל לפי רישיון הפעלת הטיסנים שניתן לו, וכל שינוי בו כפי שאישר לו המנהל;

(2) הטיסן כשיר להפעלה בטוחה;

(3) אם נדרש לכך לפי רישיונו – הוא מינה יחיד בתור ממונה בטיחות באתר לגבי אותה הפעלה;

(ב) לא ימנה בעל רישיון הפעלת טיסנים יחיד בתור ממונה בטיחות באתר לפי תקנת משנה (א)3, אלא אם כן לאותו אדם מלאו 18 שנים ומתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא בעל רישיון מטיס תקף לפי תקנה 3 לתקנות הפעלת מערכת כטב"ם קטן ובעל ידע תעופתי עדכני לפי תקנה 8 לאותן תקנות, או בעל רישיון מטיסן תקף לפי תקנות אלה;

(2) הוא בקיא בהוראות החלות לגבי הפעלת טיסן לפי החוק ובהוראות החלות לגבי הפעלת הטיסן בחריגה לפי רישיון הפעלת הטיסנים, ובכלל זה בהוראות לעניין האתרים שבהם מותר לו להפעיל טיסן.

(ג) לא יתיר בעל רישיון הפעלת טיסנים לאחר להפעיל טיסן במסגרת פעילותו ותחת אחריותו, אלא אם כן מתקיימים כל אלה:

(1) בעל הרישיון הפעלת הטיסנים מקיים רשימה עדכנית של כל מי שהוא מתיר לו להפעיל טיסן במסגרת פעילותו ותחת אחריותו, כאמור בתקנת משנה (ה);

(2) במי שמבקש להפעיל את הטיסן במסגרת פעילותו ותחת אחריותו של בעל הרישיון מתקיימים כל אלה:

(א) הוא בעל רישיון כאמור בתקנה 2(1) או (2) או שהוא מושגח כאמור בתקנה 2(3);

(ב) אם הוא בעל רישיון כאמור בתקנה 2(1) או (2) – הוא בקיא בהוראות החלות לגבי הפעלת טיסן לפי החוק ובהוראות החלות לגבי הפעלת הטיסן בחריגה לפי רישיון הפעלת הטיסנים של בעל רישיון הפעלת הטיסנים שבמסגרת פעילותו ותחת אחריותו הוא מבקש להפעיל טיסן, ובכלל זה האתרים שבהם מותר לו להפעיל טיסן;

(3) הטיסן רשום ומסומן לפי סימן ב' לפרק ב', למעט טיסן זעיר;

(4) הוא מפעיל את הטיסן לפי רישיון הפעלת הטיסנים של בעל הרישיון ולפי תקנות אלה.

(ד) בעל רישיון הפעלת טיסנים רשאי להפעיל טיסן בהפעלת טיסן בחריגה, ורשאי הוא להתיר לאחר שהוא יחיד להפעיל טיסן בהפעלת טיסן בחריגה במסגרת פעילותו ותחת אחריותו אם הרשה לו המנהל לעשות כן לפי תקנה 36ג), והפעלת הטיסן כאמור נעשית לפי רישיון הפעלת הטיסנים שלו.

(ה) בעל רישיון הפעלת טיסנים המתיר לאחר להפעיל טיסן במסגרת פעילותו ותחת אחריותו ימציא למנהל, לא יאוחר מהיום החמישי לאחר תחילת כל רבעון, רשימה של כל מי שהוא מתיר לו להפעיל טיסן במסגרת פעילותו ותחת אחריותו; רשימה כאמור תהיה מעודכנת למועד הגשתה כאמור ותכלול את כל אלה:

(1) שמו המלא של כל אדם כאמור ומספר הזהות שלו, ואם אין לו מספר זהות כאמור – מספר הדרכון שלו והמדינה שבה הוצא הדרכון;

(2) אם אותו אדם הוא בעל רישיון כאמור בתקנה 2(1) או (2) – הצהרת אותו אדם כי הוא בקיא בהוראות החלות לגבי הפעלת טיסן לפי החוק ובהוראות החלות לגבי הפעלת טיסן בחריגה לפי רישיון הפעלת הטיסנים של בעל רישיון הפעלת הטיסנים שבמסגרת פעילותו ותחת אחריותו הוא מבקש להפעיל טיסן, ובכלל זה האתרים שבהם מותר לו להפעיל טיסן.

לעניין זה –

”רבעון” – תקופה של שלושה חודשים שתחילתה ב־1 בינואר, ב־1 באפריל, ב־1 ביולי וב־1 באוקטובר של כל שנה.

40. לא יפעיל אדם טיסן במסגרת פעילותו ותחת אחריותו של בעל רישיון הפעלת טיסנים חובות מפעיל טיסן
אלא אם כן מתקיימים לגביו כל אלה: במסגרת פעילותו של בעל רישיון הפעלת טיסנים

(1) הוא בעל רישיון כאמור בתקנה 2(1) או (2) או שהוא מושג כאמור בתקנה 2(3);
(2) אם הוא בעל רישיון כאמור בתקנה 2(1) או (2) – הוא בקיא בהוראות רישיון הפעלת הטיסנים של בעל רישיון הפעלת הטיסנים שבמסגרת פעילותו ותחת אחריותו הוא מבקש להפעיל את הטיסן, ובכלל זה האתרים שבהם מותר לבעל רישיון הפעלת הטיסנים להפעיל טיסן;

(3) הוא עושה כן לפי רישיון הפעלת הטיסנים כאמור, ובכלל זה באתרים שבהם מותר לבעל רישיון הפעלת הטיסנים להפעיל טיסן.

41. (א) המנהל רשאי להגביל רישיון הפעלת טיסנים, להתלותו לתקופה שלא תעלה על שנה או לבטלו, לאחר שנתן לבעליו הזדמנות לטעון את טענותיו, בהתקיים אחד מאלה:

(1) הוא ניתן על יסוד מידע כוזב;
(2) הוא ניתן על יסוד מידע שגוי, ויש יסוד סביר להניח שאילו היה ידוע למנהל לא היה ניתן;
(3) חדל להתקיים תנאי מהתנאים לנתינתו;
(4) תנאי מתנאי רישיון הפעלת הטיסנים או הוראה מההוראות לפי החוק, לרבות חובה, הגבלה או תנאי לשימוש בו שנקבעו לפי תקנות אלה, הופרו במהלך הפעלת טיסן לפי רישיון הפעלת הטיסנים.

(ב) היה למנהל יסוד סביר להניח כי מתקיימת לגבי הפעלת טיסן לפי רישיון הפעלת טיסנים עילה מהעילות האמורות בתקנת משנה (א), וסבר כי קיים צורך דחוף להתלות את רישיון הפעלת הטיסנים לשם הגנה מיידית על שלום הציבור, רשאי הוא להתלות את רישיון הפעלת הטיסנים לאלתר לתקופה שלא תעלה על שנה, ובלבד שייתן למי שניתן לו רישיון הפעלת הטיסנים הזדמנות לטעון את טענותיו בהקדם האפשרי לאחר ההתליה, ולא יאוחר מ־30 ימים ממועד ההתליה.

(ג) הודעה על החלטת המנהל לפי תקנות משנה (א) ו־ (ב) תימסר בכתב לבעל רישיון הפעלת הטיסנים.

(ד) בעל רישיון הפעלת טיסנים שהמנהל ביטל את רישיונו לפי תקנת משנה (א), לא יגיש בקשה לרישיון הפעלת טיסנים מאותו סוג, אלא לאחר שחלפה שנה ממועד הביטול כאמור.

פרק ה': הוראות שונות

42. המנהל יפרסם, באתר האינטרנט של הרשות, הודעה על האופן המקוון שבו ניתן לעשות כל אחד מאלה: פרסום הודעה בדבר אופן ביצוע פעולה באופן מקוון

- (1) להגיש בקשה לרישיון מטיסן, לפי תקנה 4;
- (2) להיבחן במבחן בידע תעופתי ולהזדהות לצורך כך, לפי תקנה 5;
- (3) להשיג לפני המנהל על תוצאות מבחן בידע תעופתי לפי תקנה 6(א);
- (4) להגיש בקשה לרישום טיסן, לפי תקנה 12(ג);
- (5) למסור הודעה למנהל על שינוי או אירוע, לפי תקנה 13(ד);
- (6) להגיש בקשה לרישיון הפעלת טיסנים, לפי תקנה 37.

43. הרשות תבצע בחינה ראשונה של תקנות אלה לפי סעיף 24 לחוק עקרונות האסדרה בחינה לפי חוק עקרונות האסדרה בתום 5 שנים מיום התחילה כאמור בתקנה 44(א).

44. (א) תחילתן של תקנות אלה שלושה חודשים מיום פרסומן (להלן – יום התחילה), למעט תקנות 3 עד 7 ו-12 עד 14.

(ב) מי שערב יום התחילה היה בעל רישיון הפעלה מבצעית שניתן לו לפי תקנה 163(ד) לתקנות ההפעלה, רישיון ההפעלה המבצעית שבידיו יפקע ביום התחילה, אלא אם כן הגיש בקשה לפי פסקאות (1) או (2) שלהלן, לפי העניין:

(1) אם הוא מבקש לקיים פעילות שלו תקנות אלה היו חלות עליה הייתה הפעלת טיסן בחריגה לפי פרק ד' לתקנות, יחולו לגבי הוראות אלה:

(א) הוא יגיש למנהל, באופן מקוון, לאחר יום הפרסום ו-30 ימים לפחות לפני יום התחילה, בקשה לרישיון הפעלת טיסנים; המנהל יפרסם, באתר האינטרנט של הרשות, הודעה על האופן המקוון שבו ניתן להגיש בקשה כאמור;

(ב) על בקשה לרישיון להפעלת טיסנים, על מתן רישיון הפעלת טיסנים ועל רישיון הפעלת טיסנים לפי פסקה זו יחולו תקנות 36 עד 38, לפי העניין ובשינויים המחויבים;

(ג) המנהל ישקול את האופן והמידה שבהם ניתן להסתמך על רישיון ההפעלה המבצעית שבידיו במסגרת שקילת בקשתו לרישיון הפעלת טיסנים;

(ד) רישיון ההפעלה המבצעית שבידיו יפקע ביום התחילה או ביום מתן רישיון הפעלת הטיסנים, לפי המאוחר מביניהם; לא נתן המנהל לבעל רישיון ההפעלה המבצעית רישיון הפעלת טיסנים לפני יום התחילה, יראו את רישיון ההפעלה המבצעית כאילו הוא רישיון הפעלת טיסנים לעניין תקנות אלה, לפי התנאים והמגבלות שנקבעו בו, עד למתן רישיון הפעלת הטיסנים, והכול אלא אם כן בוטל או הותלה רישיון ההפעלה המבצעית או שהמנהל סירב לתת לו רישיון הפעלת טיסנים.

(ה) הוא לא יידרש לשלם, בעת הגשת בקשה כאמור בפסקת משנה (א), אגרה לפי תקנה 36א(א2) לתקנות הטיס (אגרות רישום, רישוי ותיעוד), התש"ע-2009¹⁰.

(2) אם הוא יחיד, יחולו לגביו, נוסף על הוראות פסקה (1), גם הוראות אלה:

(א) המנהל ייתן לו רישיון מטיסן חלף הרישיון שבידיו, ובלבד שהגיש, באופן מקוון ו-30 ימים לפחות לפני יום התחילה, בקשה לקבלת רישיון מטיסן לפי תקנה 4, והוא זכאי לקבל רישיון כאמור לפי תקנה 3א(א1), אלא אם כן סירב המנהל לתת לו את הרישיון לפי תקנה 3(ב) ו(ג); המנהל יפרסם, באתר האינטרנט של הרשות, הודעה על האופן המקוון שבו ניתן להגיש בקשה כאמור;

(ב) המנהל רשאי לתת רישיון מטיסן גם למי שהגיש בקשה כאמור בפסקת משנה (א) פחות מ-30 ימים לפני יום התחילה, אם שוכנע כי נבצר מהמבקש, מטעמים שאינם תלויים במבקש, להגיש את הבקשה 30 ימים לפחות לפני יום התחילה.

¹⁰ ק"ת התש"ע, עמ' 518; התשע"ז, עמ' 1084.

(ג) רישיון ההפעלה המבצעית שבידיו יפקע ביום התחילה או ביום קבלת רישיון המטיסן, לפי המאוחר מביניהם; לא נתן המנהל למבקש רישיון מטיסן לפני יום התחילה, יראו את רישיון ההפעלה המבצעית שבידיו כאילו הוא רישיון מטיסן לעניין תקנות אלה, עד למתן רישיון המטיסן, והכול אלא אם כן בוטל או הותלה רישיון ההפעלה המבצעית או שהמנהל סירב לתת לו רישיון מטיסן.

(ג) המנהל ישלח לבעל רישיון הפעלה מבצעית כאמור בתקנת משנה (ב), שמסר לו כתובת דואר אלקטרוני, לכתובת הדואר האלקטרוני שמסר לו, הודעה על פרסומן של תקנות אלה ועל אפשרותו לבקש רישיון הפעלת טיסנים או רישיון מטיסן, לפי העניין, לא יאוחר מחודש מיום פרסומן.

כ"ט בתמוז התשפ"ד (4 באוגוסט 2024)
(חמ 5870-3)

מירי רגב
שרת התחבורה והבטיחות בדרכים